

вання, автоматизації, управління про- водитимуться телеконференції фахівців.

Учасники наради підкреслювали не- обхідність зміцнення професійних зв'язків, впровадження найрезультативніших форм професійних комунікацій. Зокрема, намічено поновити видання збірника наукових праць академічних бібліотек і науково-інформаційних центрів, видавати інформаційний бюлетень Ради директорів, виставляти на Web-серверах бібліотек фахові журнали своїх країн, друкувати випуски журналів чи бюлетені, присвячені досягненням бібліотечної справи. Обговорювалися практичні аспекти обміну спеціалістами, проведення спільних семінарів, здійснення багатосторонніх і двосторонніх дослідницьких програм.

Засідання Ради директорів надалі проводитимуться на базі різних бібліотек. Як правило, вони будуть приурочені до важливих ювілеїв, наукових нарад тощо.

*Алла Свобода,
секретар Ради директорів
наукових бібліотек та
інформаційних центрів академії
наук - членів МААН*

Перспективні на- прями розвитку в Білорусі бібліотеч- но-інформаційної освіти

У міжнародному семінарі, що відбув- ся 29-31 жовтня 1997 р. в Мінську, взяли участь відповідальні працівники посольств ФРН та США в Білорусі, керівники Інформаційного центру США, директор бібліотеки Гете-Інституту* в Мінську, викладачі Мінського держав-

* Завдяки фінансовій підтримці Гете-Інституту в Києві для участі в семінарі було запрошено й автора даної публікації.

ного університету культури, провідні спеціалісти великих бібліотек міста.

Було заслухано доповіді: «Стан бібліотечної інформаційної освіти в Німеччині» (доктор, професор, ректор Вищої школи бібліотекознавства та інформації (ВШБІ) м.Штутгарта Петер Водосек); «Стан системи бібліотечно-інформаційної освіти в США» (професор Школи інформаційних наук коледжа громадських зв'язків і політики ім. Рокфелера університету в Олбані - штат Нью-Йорк - Річард Халсей).

П.Водосек проаналізував бібліотечну систему Німеччини, роль національних бібліотек в організації інформаційно-бібліографічного обслуговування громадян, значення публічних бібліотек у задоволенні інформаційних та культурних потреб, організацію бібліотечно-інформаційної освіти. Доповідач висвітлив досвід ВШБІ. Нині там навчається 600 курсантів. Щорічний набір на факультети інформаційного менеджменту, публічних і наукових бібліотек становить відповідно 35, 115 і 35 осіб. У школі викладають 30 професорів, майже стільки запрошених фахівців із бібліотек та інших інформаційних установ, а також зарубіжних доцентів, котрі читають різні спеціальні курси. Функціонує бібліотека, фонд якої налічує 50 тис. монографій, 300 поточних журналів, брошур, мікрофіш, компактних і оптичних дисків, працюють центри аудіовізуальних засобів масової інформації та електронно-обчислювальний, адже студентам необхідні навички колективної діяльності, орієнтація в соціальній сфері, вони повинні творчо мислити, вміти використовувати найновіші інформаційні технології, виявляти ініціативу в прийнятті управлінських рішень.

В останні роки значна увага приділяється співробітництву з країнами Центральної та Східної Європи. Служба академічних обмінів і Міністерства науки, досліджень і мистецтва землі Баден-Вюртемберг надають стипендії для проходження стажування студентів із Росії, Угорщини.

Вищі бібліотечні школи функціонують також у Берліні, Бонні, Гамбурзі, Ганновері, Лейпцізі, Кельні, Франкфурті, Мюнхені, Потсдамі.

Р.Халсей розповів про систему американських бібліотек. Серед них шкільних - 71%, публічних - 14%, спеціальних - 9%, академічних - 49%, урядових - 2%. У шкільних та публічних бібліотеках працюють фахівці лише з вищою спеціаль-

ною освітою. Бібліотекарів, які працюють в університетських бібліотеках, за статусом прирівняно до професорів. Щодо бібліотечно-інформаційної освіти, то в університетах США існує три ступені професійної освіти: бакалаврат, магістратура, докторантура (аспірантура).

У рамках семінару проведено засідання «круглих столів»: «Сучасний спеціаліст: вимоги до професії і кваліфікації»; «Навчальний план: зміст і структура»; «Особливості методики викладання спеціальних дисциплін»; «Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечно-інформаційної освіти».

Учасники семінару ознайомилися з підготовкою бібліотечних кадрів у Мінському держуніверситеті культури, прийняли рекомендації щодо розширення і зміцнення зв'язків між вузами різних країн.

Автором досягнуто домовленості з деканатом факультету бібліотечно-інформаційних систем про обмін студентами (для навчання і для проходження практики), навчальними планами, програмами, посібниками, підручниками, науковими збірниками.

Аналогічні зв'язки будуть встановлені зі штутгарською ВШБІ.

Доцільно було б аналогічний семінар провести в Києві, а також з питань бібліотечного менеджменту, нових технологій бібліотечно-бібліографічного обслуговування громадян.

*Василь Бабич,
к.і.н., проф. КДУКМ*

Міжнародний семі- нар у Ростові-на- Дону (Росія)

У відповідності з міжнародною програмою «Професійний розвиток російських і українських бібліотекарів» (див.: Бібл. вісн. - 1996. - №1) 3-6 листопада 1997 р. в Ростовській державній публічній бібліотеці (РДПБ) для бібліотекарів Півдня Росії відбувся російсько-український навчальний семінар «Бібліотеки: нові часи, нові можливості».

Обговорювалися сучасні можливості вдосконалення бібліотечного обслуговування читачів на основі застосування прогресивного зарубіжного, зокрема американського, досвіду. Своїми міркуваннями щодо цього поділилися українські та російські бібліотекарі, які стажувалися в Мортенсон-центрі міжнародних бібліотечних програм Іллінойського університету (США) під керівництвом професора М. Текс Чолдін.

У вступному слові представник Ростовського департаменту культури В.Касьянов зупинився на особливостях розвитку установ культури області. Директор РДПБ Є.Колосникова, яка вела семінар, охарактеризувала сучасний та перспективний стан цієї установи.

Про проект "Професійний розвиток російських і українських бібліотекарів" та його реалізацію – семінари, що відбулися в 1996–1997 рр. в Росії (Москва, Белгород), Україні (Харків, Крим), про роль Мортенсон-центру міжнародних бібліотечних програм і Всеросійської бібліотеки іноземної літератури ім.М.І.Рудоміно (ВБІЛ) у розробці концепції цього проекту та його втілення розповіла заввідділом міжнародного бібліотекознавства ВБІЛ С.Пушкова.

"Бібліотеки та доступ до інформації. Проблеми цензури й інтелектуальної свободи" – тема виступу заввідділом літератури іноземними мовами РДПБ А.Гуліянц.

Координатор програми від України, президент УБА В.Пашкова проаналізувала етичні засади бібліотечної справи та етику бібліотекаря в демократичному суспільстві, кодекси етики бібліотечних асоціацій США, Великої Британії, Франції, України.

Заввідділом бібліотеки Сімферопольського університету Н.Удовиченко розглянула напрацювання американських бібліотек в обслуговуванні різних груп населення – дітей, студентів, людей з обмеженими фізичними можливостями тощо.

Завсектором розвитку та зв'язків з громадськістю Белгородської публічної бібліотеки В.Чугасва сконцентрувала увагу присутніх на створенні позитивного іміджу бібліотеки в суспільстві, на механізмах та мистецтві фандрайзингу (пошуку позабюджетних джерел фінансування) для книгозбірень.

Про сучасні інформаційні технології та їх застосування в бібліотеках йшлося у виступах заступника директора Наукової бібліотеки Харківського державного університету І.Левченко, та зав.бібліо-

течної комісії Ростовського філіалу Санкт-Петербурзької академії культури І.Пахомової. Вони продемонстрували учасникам можливості використання Інтернет у спеціальному класі бібліотеки Ростовського університету.

Психологічні засади та правила застосування проектного методу в бібліотечній практиці, а також напрями діяльності Школи ім. М.І.Рудоміно при ВБІЛ охарактеризував її керівник Н.Жадько.

Учасники семінару (представники бібліотек Ростова-на-Дону та області, Калмикії, Краснодарського краю, Адигеї, Кабардино-Балкарії, Інгушетії, Ставропольського краю, Волгограду та ін.) обговорили ключові проблеми семінару, поділилися своїм досвідом, дискутували щодо доцільності запровадження різних форм бібліотечної роботи.

*Валентина Пашкова,
к. пед. н., доц., президент
Української бібліотечної асоціації*

Конференція Міжнародної асоціації музич- них бібліотек

Підтвердженням факту виходу української культури в світовий інформаційний простір стала участь нашої держави у всесвітньому форумі музичних бібліотек (вересень 1997, Женева, Швейцарія) в особі НБУВ.

У 2000 р. представники провідних музичних бібліотек світу зберуться в Единбурзі на ювілейний конгрес з нагоди 50-річчя Міжнародної асоціації музичних бібліотек, архівів і документальних центрів (International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IMAL). У її складі дві тисячі членів з 45 країн світу (найбільше – з Європи та Північної Америки). Мають своїх представників також Австралія, Нова Зеландія, Японія. Значно менше

репрезентовані країни Азії, Латинської Америки та Африки. До останніх років з республік колишнього СРСР представництво в Асоціації мала лише Росія. Тепер її членами стали Естонія, Білорусь та Україна.

IMAL об'єднує найвизначніші музичні бібліотеки й колекції, відбиваючи професійні інтереси бібліотекарів музичних та аудіовізуальних сховищ, музичних архівістів і документалістів, музикологів, видавців і дилерів. Статут Асоціації затверджено Генеральною асамблеєю 31 серпня 1989 р. Офіційні мови IMAL – англійська, французька, німецька. Вона є членом Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ (IFLA), інших міжнародних професійних об'єднань, а також входить до ЮНЕСКО.

Метою Асоціації є підтримка й сприяння діяльності музичних бібліотек, архівів та документальних центрів, кооперація зусиль різних інституцій у галузі бібліотечно-бібліографічної науки й практики, створення сприятливих умов для реалізації музично-бібліографічних проектів на національному і міжнародному рівнях, введення до інтернаціонального наукового та культурного обігу всіх публікацій і документів, пов'язаних з музичним мистецтвом, розробка міжнародних і національних стандартів каталогізації, реставрації та збереження музичних матеріалів усіх періодів, бібліографічний контроль за описом музичних колекцій, розвиток професійної музично-бібліотечної освіти.

Сучасний стан культури й науки Української держави потребує розв'язання важливих проблем на міжнародному рівні. Вступ НБУВ як представника України до IMAL відкриває великі можливості щодо обміну інформацією з музичними бібліотеками світу, ознайомлення з новими ідеями, технологіями та досягненнями в галузі музичної бібліотечно-бібліографічної науки й практики.

IMAL видає щоквартальник «Fontes artis musicae», який надсилається всім бібліотекам – членам Асоціації (щорічний членський внесок у розмірі 80 DEM включає й передплату на це видання). Крім того, IMAL є спонсором декількох найважливіших музичних бібліографічних проектів світового рівня: «Міжнародний каталог музичних джерел» («Repertoire International des Sources Musicales»); «Міжнародний каталог музичної літератури» («Repertoire International de Literature Musicale»); «Міжнародний каталог музичної іконографії» («Repertoire